

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Historiske Efterretninger

om

Bordingborg Latin-skole

fra

dens Reform i Aaret 1739 til nyeste Tid,

samlede

af

J. S u h r,

Skolens Rektor.

Indbydelseskrift til den offentlige Examen

i September 1825.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Den forrige Periodes to sidste Rektorer, Urnsbach og Baden (thi Lind kan, formedelst sin korte Embeds- tid her ikke komme i Betragtning) havde vel hævet vor Skole fra sin forrige Ubetydelighed, men selv den flittigste Gartners Anstrængelser ville ei kunne frembringe de ønskede Frugter af den Jordbund, som savner Solens og Regnens velgjørende Indvirkning, eller i alt for ringe Grad nyde deres Velsig- nelse. Den virksomme, samvittighedsfulde Rektor kunde ikke med den Glæde, han burde føle, see Fol- gerne af sine Bestræbelser i Skolens større Frequentz, saalænge han, til at give den saa vigtige Underviis- ning i Begynderklassen, kun havde en eneste Med- hjælper, og for den ringe Løn af 30 Rd. ikke torde vente at faae nogen duelig Student til at tage imod denne Post. Den Forbedring i Indtægter, som ved de mindre Skolers Reduktion i Aaret 1739 tilfaldt Bordingborg Skole, raadede for en Deel Bod paa

diffe Mangler, og ikke længe før denne Forbedring blev sat i Værk, var Skolens Bestyrelse bleven anbetroet til Magister Heinrich Leyssen, som forestod Rektoratet fra Mai 1738 til sin Død, 30te Juni 1756. Han var fød i Norge, tog Magistergraden 1732, blev Dekanus paa Klosteret, og var bekjendt ved Universitetet, som fortrinlig Docent, især i Mathematik og Hebraisk. I Novbr. 1739 bleve Skolens Inspektorer ved Skrivelse fra Stiftsøvrigheden underrettede om de Forbedringer i Indtægter, som vare Skolen tiltænkte, og som fra 1ste Januar 1740 skulde blive den til Deel. Disse vare følgende: da der ikke, som man havde haabet, kunde blive ansat en Konrektor, skal Rektor have en Forbedring i sin Løn af 70 Rdr., og der skal bestikkes endnu en Hørrer, som nyder en aarlig Løn af 50 Rdr., ligesom ogsaa den forrige Hørrer faaer et Tillæg af 20 Rdr., saa at han ogsaa faaer i alt 50 Rdr. Disse 140 Rdr. udredes paa følgende Maade: Af de Jorder, som før have ligget til den nu ophævede Ringsked Skole, tillægges Rektor 50 Tønder Byg, som betales med 50 Rdr. De øvrige 20 Rdr., som udgjøre Forbedringen i Rektors Løn, udredes af Degnepensionerne efter disses nye Ligning over det hele Stift, og Ansættelse i Penge, istedet for Korn. Af Degnepensionerne udredes ogsaa Hørrernes Løn, dog skal

den daværende Præst i Præstøe for sin Livstid oppebære Degnepensionen af Skibbinge og Beldringe, som er ansat til 7 Rdr., og som afgaaer i den nye Hørers Løn, saa at denne for det første kun faaer 43 Rdr. aarlig. Degnepensionerne af Øster- og Vesterflakkeberg Herreder bleve tillagte Bordingborg Skole.

Til Disciplenes Understøttelse henlægges Renten af Legaterne til Næstveds nu nedlagte Skole, omtrent 60 Rdr., hvorimod Disciplene fra Næstved By og dens Egn skulle være nærmest berettigede til at nyde disse Beneficier. At man havde ventet at kunne skaffe Skolen betydeligere Forbedringer, sees af et Brev fra Biskop Hersleb til Rektor, hvori han beklager, at Udfaldet af Reformationen ikke var bleven mere tilfredsstillende. Dog maa man, for at sætte tilbørlig Priis paa det, som opnaaedes ved denne Forandring, ogsaa betænke Pengenes daværende større Værd, og hvormegent man, da Indtægtskilderne for vare saa aldeles ubetydelige, maatte paastjønne, at dog Noget vandtes, og især at det blev muligt at beskikke nok en Hører.

Uf de reducerede Skolers Beholdninger blev tilovers den Summa 414 Rdr. 66 $\text{\ss}$., som efter Biskop Herslebs Forslag blev anvendt til derfor at indkjøbe de nye Skolebøger, som ved sidste Forord:

ning vare bestemte at skulle bruges ved Underviisningen, og uddele dem til fattige Disciple. Af denne Summa tilfaldt Bordingborg Skole 52 Rdr. 33 s.

Med Disciplenes Bespiisning i Natura vedblev man at være misfornøiet, da de sædvanlige, altid paaklagede Misbrug ved samme vel fandt Sted. Efterat man, som vi af det Foregaaende erindre, længe havde ønsket en Forandring, kunde denne endelig 1752 iværksættes, da der steete den Bestemmelse, at de elleve Disciple istedet for Kosten skulde have 4 Mk. ugentlig, og et Reglement blev givet for at bestemme, hvem der skulde have Udgang til dette største af alle Skolens Beneficier, og hvorledes der ved Distributsen skulde forholdes.

Om Skolens Tilstand under denne Rektor meddeles en interessant Underretning i Prof. Jacob Badens Levnet, som findes i tredie Bind's andet Hefte af den af Lahde besørgede Samling af fortjente danske Mænds Portræter og Biographier. Det Vigtigste deraf, som hører herhid, vil jeg derfor anføre. Baden blev, ni Aar gammel, Aaret 1744 sat i Skolen, og deponerede Aaret 1750. Om Teysen fortæller han, at skjøndt han ikke holdtes for at have synderlig Styrke i det Latinske, havde han dog en egen Gave til at bibringe Ungdommen de fornemste syntaktiske Regler, saasom Konstruktionerne med

Participier og Ablativi Konsequentia ved Exemppler, for største Delen tagne af Hübners bibelske Historie. Underlærerne maatte begynde at øve Disciplene i visse, efter hans Forskrift, og naar de da vare komne i Mesterlektion, behøvede han kun at give dem en Stil hver sjette, eller hver tiende Uge for at forvise dem, som ikke vare ganske sløve, om bedste Karakter for Stilen ved den akademiske Examen. *) Ellers var Mathematiken hans Hovedstudium, som han helst saae, at hans Disciple lagde sig efter. Sjelden kom nogen til Akademiet, som ikke angav i det mindste de fire første Bøger af Euklides's Elementer, mange angav flere, og vare saa bevandrede deri, at naar de hørte en Opgave, kunde de paa staaende Fod udvikle og demonstrere den. Ogsaa til Kundskab om Himlen og Stjernerne ansøgte han dem, som havde Lyst dertil, ei blot paa Himmelfuglen, men ogsaa ved at føre dem i klare Aftener ud paa en aaben Plads og beskrive dem de fornemste Konstellationer, og ved en Samling af Almanacker for mange Aar vante han dem til at udregne Svindagsbogstavet, og

*) Dette Kunststykke i Methodiken vil dog tabe noget af sit Vidunderlige, naar man erindrer, hvorledes den hele øvrige Skoleundervisning var næsten udelukkende beregnet paa at bibringe Fasthed i det Latinske.

beregne de bevægelige Fester for hvert Aar. To Ting hindrede denne ellers saa duelige Rektor fra at stifte den forventede Nytte med sin Underviisning, nemlig de flette Underlærere, og Mangel paa Disciplin. Hørerne vare endnu saa flet aflagte, at de, uden Hjælp af fri Kost hos Byens Borgere, ikke kunde have deres Udkomme, og Rektor maatte tage dem, som han kunde faae dem. Den, som i Badens Børneaar var øverste Hører, var dog en Mand af Kundskab og megen Læsning, især i Literairhistorien, men saa aldeles forfalden, at Enhver skede ham. Baden var saa heldig at springe hans Lektie forbi ind i Mesterlektien, og blev derved Student fire Aar tidligere end hans ældre Broder. Skolens Disciplin var under Teysen saa flet, at ingen Uge forgik, hvori der jo ferieredes halvanden Dag, da Rektor havde ladet den Ufsik tage Overhaand, at Byens Borgere, undertiden endog Tjenestepiger havde Disciplene Forlov. Naar man nu foruden disse Fridage regner den Tid, Kirketjeneren borttog, og de to Eftermiddage om Ugen, paa hvilken Disciplene kun i en kort Tid øvedes i Regning, og i øvrigt vare ledige, saa indsees, at kun liden Tid blev tilbage til Skolelæsning. Det mindste Onde ved denne Lovgiven, bemærker Baden rigtigt, var Tidens Spilde, men Ungdommen fik Bane paa Lediggang og Uffmag for Arbeide, og da

det er imod dens Natur at være ganske ledig, saa forfaldt den til Udspredelser, fordærvelige for Sæderne, Kortspil om Vinteren, Reglespil om Sommeren, fik Smag paa de fletteste Personers Selskab, og førte denne Smag med sig til Universitetet. Dette er Badens Beretning om Skolens Tilstand i hans Tid. Det var sikkert de færreste Disciple, der som han, anvendte de mange fra Skolearbejdet ledige Timer til Selvstudering og til Forsøg i at gjøre danske Vers. Leysen er Forfatter af den lille Analytiske Geneseos, som længe har været benyttet i vore latinske Skoler.

Alf dem, som i denne Rectors Embedstid have tjent ved Skolen, som Hørere, har jeg funden Følgende navngivne: Niels Christian Kraglund, som deponerede her fra Skolen 1740, og samme Aar blev ansat som Hører, men synes ikke ret længe at have holdt ud i denne Post. Han opholdt sig siden i Kjøbenhavn, som Korrekteur hos Høypfner, indtil han 1767 blev Sognepræst til Hellenæs i Syen, hvor han døde 1784.

1746 forekomme som Hørere Niels Holst og Johan Theobald Hadelær.

1751 vare Skolens Hørere Johan Peter Staal og Hans Henriksen Smidt, og begge vare her endnu 1755. Staal var dimitteret her fra Skolen 1743,

blev siden residerende Kapellan i Bordingborg og endelig Sognepræst i Vaarø.

De, som i Rektor Leysens Tid dimitteredes fra Skolen, ere i Aaret:

1740 Niels Christian Kraglund (nylig anført blandt Hørere). Hans Wilhelm Balthar, Morten Neenberg Schmidt, Kaspar Jochum Eastensen. Denne sidste blev Kandidat i Theologien, og døde, saavidt vides, som Skolelærer i Phanez fjord paa Møen.

1742. Rasmus Schmidt, Lauritz Schmidt, Esaias Sjøldsted, Barthold Hauch, Christoffer Danne: stad, Ulrich Børnholt, Kaspar Børnholt, Ben: ceslaus Raas.

1743. Johan Peter Staal (omtalt blandt Hørerne), Jochum Frederik Severin. Døde som Degn i Systoste paa Falster. Lauritz Rimer, Christof: fer Wegner, Thomas Wegner, Christian Falster. Denne var en Brodersøn af den lærde Rektor Falster i Ribe, og blev Kjøbmand i Bording: borg, men siden Skoleholder i Allerslev, hvor han døde i en høi Alder. Han har i Aaret 1779 foræret til Skolens Bibliothek adskillige af sin lærde Farbroders Skrifter.

1744. Arnold Eastensen, Broder til den ovenfor anførte, Mathias Schmidt, Isak Falck. En

- af dette Navn har været Præst til Tiereby og Provst i Vesterflakkeberg Herred.
1745. Jørgen Johan Cronberg (see Pag. 50 i forrige Aars Program), Johannes Henrik Zahrtmann, Peter Andreas Hammer.
1746. Stephan Heegaard, døde 1798 som Præst til Nordby paa Samsøe. Carl Frederik Hørber, Johannes Piilsmied.
1747. Ingvald Qvestad, Christopher Rinck Göttsche.
1748. Christopher Other, Andreas Kraglund (efter Giesing 1 Deel Pag. 328 levede han 1779 som Student i Kjøbenhavn), Peter Klemp, Hans Friis, Niels Christian Bancke.
1749. Jakob Abild, Albinus Schler, Henrik Smith Marhuus.
1750. Fredrik Ludvig Arnsbach. Ventelig en Son af Skolens forrige Rector, som nu var Sognepræst i Bordingborg. Jakob Baden. Denne, vor Skoles mærkeligste Discipel, behøver her blot at nævnes, da hans Levnetsomstændigheder og store videnskabelige Fortjenester ere noksom bekjendte.
1751. Jakob Hansteen, Christian Teilmann, Gottlieb Ephraim Rolle.
1752. Hans Paludan Smith. Forekommer siden blandt Hørerne. Simon Petrus Marhuus.

1753. Laurig Jürgensen. Ebbe Ebbesen, blev siden Hører. Johannes Jeger.
1754. Johannes Wilhelm Wolff. Torkild Baden, Broder til Jakob Baden. Han blev, som Broderen beretter, forsinket i den evige Sinelektie under den drifkældige Hører. I Aarene 1761 og 62 var han Assistent ved de geographiske Opmaalinger under Prof. Kofods Bestyrelse, blev siden Forvalter over det bernstorffske Gods ved Kjøbenhavn, og døde 1805, som Kammerraad og Inspektør over det kongelige Gods under Baadesgaard i Lolland. Han er Forfatter af en Deel Skrifter om Landvæsenet. Johannes Lintrup.
1755. Holger Tryde. Andreas Hansen.
1756. Michael Suhm. Bendix Krøll. Faderen var Degn i Baaelse paa Falster. Han blev 1772 Præst til Baisenshuset og 1777 tillige Slotspræst til Christiansborg Slot, og døde 1782. Thomas Krøll, Broder til den forrige. Døde som Degn i Baaelse. Søren Sørensen Inge-
mann. Han blev Præst i Torkildstrup, og Provst i Nørreherred paa Falster og er Fader til Digteren, Lektor Ingemann i Sorøe.
- Da Rektor Teysen i dette Aar døde, forlod hans Søn, Boie Teysen, Skolen og gik i fremmed Krigs-

tjeneste, men kom siden tilbage, og døde, saavidt vides, i Holsteen som Ritmester ved Husarerne. Ligeledes gik paa samme Tid Christen Jochum Pontoppidan ud af Skolen. Han var Søn af Børge Pontoppidan, Sognepræst til Torkildstrup paa Falster, gik i udenlandsk Krigstjeneste, men kom 1773 tilbage, og blev Lærer i Tegnekunsten hos de kongelige Pager og ved Landkadetakademiet. Af ham ere de tvende store Kort over Norge, samt de geographiske Oplysninger dertil, som udkom 1785 og 1795. Han døde 1807. Den i Aaret 1756 i Tydskland udbrudte Syvaarskrig har nok ifristet disse to unge Mennesker til at forlade Bogen og forsøge deres Lykke i Krigen, og ventelig have de tjent under den, dengang saa beundrede Frederik den Anden. Teysens Fortjærlighed for Mathematiken, vil man spore, har havt Indflydelse paa Enkelte af hans Disciple.

Hans Eftermand blev Ludvig Heiberg, en Bergenser. Kun i fire Aar var han Skolens Rektor, fra 1756—30 August 1760, da han døde i den kraftfuldeste Manddoms Alder af omtrent 36 Aar. Han ægtede Jnger Margar. Heiberg, Datter af Magister Heiberg, Dansk Præst til Bemmetofte. Efter hans tidlige Død levede hun længe som Enke, men giftede sig siden med Rjæbmand Steffens her

i Byen, og lever efter dennes Død endnu, almindelig elsket og æret i den høie Alder af 87 Aar.

Heiberg forefandt ved sit Embedes Tiltrædelse Skolen i en yderst slet Forfatning, og de Klager, som han i denne Henseende fører, (i et Udkast til en Memorial, som findes i Skolens Arkiv, siger han: "aldrig har Skolen været i slettere Tilstand, end den nu er") ville ikke forekomme os overdrevne, naar vi erindre Badens Skildring over den maadelige Disciplin, som allerede i hans Tid fandtes. I de fire sidste Aar af Leysens Embedstid var ikke aflagt Regnskab, og Skolens økonomiske Tilstand fandtes derfor ligesaa forvirret, som Underviisning og Skoletugt var forsomt. Med utrættelig Virksomhed synes Heiberg at have bestræbt sig for at hæve Skolen til sin tabte Anseelse ved at tale dens Sag paa det kraftigste hos de formaende Mænd, af hvem dens Flor, og dens Læreres Vel var afhængig, og ved at forbedre Lærernes Kaar gjøre det muligt, herefter at faae flere Studerende til at tage imod Hørespøsterne. De vigtigste Forandringer, som til dette Diemed skeete i hans Tid, og som i det mindste for største Deel maae tilskrives hans Bestræbelser, vare følgende: i Januar 1757 bevirkedes en kongelig Resolution, at der maatte tillægges hver af de to Høreeen Discipels Portion af Kostpengene, saa at herefter

kun 9 Disciple skulde have Kospenge. Ansøgningen, som blev indgiven af begge Hørerne, har vel været motiveret deels ved Njnggheden af de dem hidtil tillagte Jndtægter, deels derved, at der dengang fandtes saa faa Disciple, thi Rector melder, at end ikke de 9 Pladse, som endnu vare Disciplene forbeholdne, kunde besættes. Hver Hører fik altsaa til de 50 Rd., han før havde havt, endnu 34 Rd. 4 Mk. I Folge den Ukkord, som Rastrup Bønder i Aaret 1720 havde sluttet med Rector Snog betalte de, fra denne Tid af, istedet for Kongetiende 2 Mk. 8 s. af hver Tonde Hartkorn, men da denne Ukkord voldede Rector en betydelig Formindskelse i Embedsindtægter, saa ansøgte han, om det maatte være ham tilladt, ligesom Skif havde været i ældre Tider, at oppebære den ham tillagte Tiende i Natura, og ved kongelig Resolution af 7de Septbr. 1759 blev dette ham bevilget. Ligeledes blev det, paa Rectors derom gjorte Forsøffilling, samme Gang bestemt, at der maatte aarlig gen, til Skolens Brug, udvises mod Betaling af de kongelige Skove tre Skovlæs Brænde, som ventelig ere anvendte til at varme de Bæresser, paa hvilke Disciplene om Vinteren læste hos Rector og Hørerne. Den gamle Skolebygning var, ved Heibergs Ankomst, aldeles brøstfældig, og en ny blev, under hans Tilsyn, opført paa samme Sted paa Kirke:

gaarden. Af en for Skolens Bedste saa nidkjer Bestyrer havde man kunnet vente Meget til Skolens Opkomst, dersom han havde levet og virket længere.

Hans Medlærere i de fire Aar vare Hørerne, Hans Paludan Smith, som siden blev Forvalter i et af de norske Grevskaber, og Ebbe Ebbesen, der døde som Degn i Rastrup.

Et Beviss paa den svage Forfatning, hvori Skolen befandt sig ved Heibergs Ankomst kan nok ogsaa findes deri, at der i de to Aar, 1757 og 58, slet Ingen dimitteredes.

1759 deponerede Otto Ludvig Stoud. Dmtales siden, som Skolens Rector. Christian Wolff, blev først Missionair i Grønland, siden Præst i Tingsted paa Falster.

1760 Gregorius Heiberg, Søn af Præsten i Bemmetofte. Han blev siden Tolder og Borgermester i Frederikshald og er for saa Aar siden død i en høi Alder.

Magister Albert Christopher Holst var Rector her fra 1760—87. Han er fød 1716, blev Student fra Viborg Skole 1736 og var Alumnus paa Valkendorfs Kollegium. Han gjorde en Udenlandsreise, og blev paa samme optagen som Medlem af det latinske Selskab i Jena. Dmtrent 1748 blev han Hører i Viborg og tog Magistergraden. Efterat

være bleven Rektor giftede han sig, men hans Kone døde kort derpaa, og han henlevede sin øvrige Tid som Enkemand. Han har havt særdeles gode philologiske Kundskaber, og især været god Latiner, og desto beklageligere var det, at hans flette Helbreds-tilstand saa tidlig svækkede hans Virksomhed, som Lærer. Allerede 1767 blev han angreben af den Sygdom, som ikke forlod ham i de sidste tyve Aar af hans Levetid. Dog læste han med Disciplene hjemme indtil 1774, men i dette Aar blev anden Lekties Hører, Stoud, ham adjungeret, som da i de sidste fjorten Aar, mod Godtgjørelse af 100 Rdlr. saa godt som ene besørgede Underviisningen i Mesterlektien og tillige læste for anden Lektie. Dog gav Rektor Testimonium indtil 1778. I hans Sygdoms-tid indtraf 1781 den Ildbrand, som fortærede en Deel af Byen tilligemed Rektorboligen, og han maatte da i Sengeklæder henbringes paa Kirkegaarden, hvorfra han saae sin Bolig brænde. Ved hans Død hædrede hans erkjendtlige Discipel, P. A. Heiberg, den forrige Rektors Søn, hans Minde ved nogle Linier under Navn af: Sandhed og ingen Gravskrift over Magister Holst, og hvad der i dem anføres om den Ufsødes sjeldne Taalmodighed under sine mangeaarige Lidelser, har jeg troet at burde finde sit Sted her, som vigtigt Bidrag til hans Karakteristik. Heibergs

Ord ere: "Dersom det, som hiin vise Hedning siger, er et behageligt Syn for Guddommen at see en dydig Mand kæmpe mod Lidelser; dersom det er Stort at være et Mønster paa Taalmodighed i Verden, uden Misfornøielse med Skjebnen viensynlig at see sit Legeme ile Fordærvelsen i Møde; at føle et Lem efter det andet langsomt at døe bort under Smerter; at see sig efterhaanden berøvet Haandens, Fodens, ja tilsidst næsten Diets og Tungens Brug; at finde sig skilt ved Alt, hvad man elsker i Verden: først ved en kjer Egtesfælle, siden efterhaanden ved tre Søstre, hvis Liv vare for den syge Broder lige saa uundværlige, som Broderens Liv for de trængende Søstre; at see dette med Frimodighed og uden at knurre: Dersom dette er Stort, hvad er da den Mand, der med et sundt Legeme laster Forsynet, fordi det tildæelte en Broder flere af Lykkens Forsæneligheder?"

Ogsaa Rector Holst søgte at nytte hver Leilighed til at komme den saa slet beneficerede Skole, hvis Vel og Styrelse var ham betroet, til Hjælp, og et mærkeligt Beviss herpaa havees i et, i Arkivet opbevaret, Udkast til en Forestilling, hvori han søger at vise, at dersom der ved Njæge Skoles Reduktion skulde tænkes paa at understøtte de mere trængende Skoler, da fandtes der ingen, som mere syntes at

burde komme i Betragtning, end den vordingborgske. Han beraaber sig paa følgende Grunde:

1) er denne Skole uden Tvivl af alle her i Landet den mindst beneficerede, uagtet den i Følge sin Beliggenhed altid maa formodes at kunne have temmelig Frequentz, da den er omringet af en Deel Der, og omgivet med en lang Strækning af Landet, hvor ingen latinste Skoler ere. Dog forhindres Skolens Frequentz derved, at Forældrene ikke her kunne vente den Hjælp til Lettelse i Udgifterne, som de andetsteds kunne gjøre sig Forhaabning om. Til Beviis derpaa anfører Holst, at der undertiden af Forældrene forlanges Underretning om, hvad en Discipel kan vente sig af Skolen, og naar Svar er meddeelt, høres intet videre dertil, hvoraf han mener, den Slutning maa uddrages, at Forældrene ere bragte paa andre Tanker ved de saa Beneficia, som ere Vordingborg Skole tillagte.

2) Det, som Skoleforordningen af 1775 bestemmer, at et Skolebibliothek skal anlægges ved hver latinste Skole, har her hidtil endnu ikke kunnet iværksættes. men det vil beroe paa, om Skolen andetsteds fra kan vente nogen Hjælp.

3) De tvende Kolleger ere saa slet lønnede, at man ei for den Betaling kan vente at faae duesige Lærere. Holst paastjømmer det derfor, som en sær:

deles Belgjerning af det guddommelige Forsyn, at han ført efter at have tiltraadt Embedet, da begge Hørerpladsene i Aaret 1761 bleve vakante, var saa heldig at faae dem besatte med to Lærere, der havde alle til denne Forretning nødvendige Rekvizita, og som med roesværdigste Flid havde opfyldt alle, om dem fattede, gode Forhaabninger, men en saadan Lykke, søier han til, er ogsaa uden Exempel i den forbigangne Tid.

4) Rektors Indkomster angiver han at udgjøre omtrent det Halve af hvad der ved andre Skoler er Rektors tillagt, skjøndt disse dog, hvor der ere Konrektors, have meget mindre Arbeide. I Bordingborg kan Rektor ikke undgaae trykkende Næringsforg, naar han enten har talrig Familie, eller Embedet besværes med stærk Entepension, eller paakommende Svagelighed eller Alderdom udfordrer, at en Deel af Indkomsterne maae overlades til dem, som forrette Rektors Partes, hvilket just nu var Tilfældet.

Efter at Holst saaledes har søgt at vise sin Skoles Trang til Understøttelse, udbryder han:

Sed quid ego hæc autem nequidquam ingrata
revolvo?

quidve moror? si omnes uno ordine habetis.
og han bemærker, hvor frænkende det har været ham af Indledningen til den, da nylig udkomne

Skoleforordning af 1775 at erfare, at det har været Hans Majestæt forebragt, at Underviisningen i de latinske Skoler løseligen behandles, og raae Disciple derfra til Akademiet forsendes. Denne, i saadan Almindelighed fremsatte, og derved for enkelte Skoler, og enkelte Lærere krænkende Beskyldning søger han at afbevise, hvad den ham betroede Skole angaaer, og beraaber sig deels paa sin Fremgangsmaade ved Underviisningen i de gamle Sprog, deels paa de Karakterer, de fleste af de fra Skolen dimitterede Disciple have opnaaet ved den akademiske Examen. Dersom han ikke med god Samvittighed kunde dette, da føler han selv, det vilde være høist usorøskammet at søge nogen Indtægtsforbedring for Lærere, der da ganske havde forsømt deres Pligt. Han ender den hele Indstilling med at anbefale sine to Kolleger til Forhøielse i Gage, men hvad ham selv angaaer, da tænker han ikke at have lang Tid tilbage, og da hans Svagelighed forhindrer ham i at gjøre den Nytte, han burde, saa venter han ikke uden allersidst at komme i Betragtning.

Maaskee ville Mange i denne, Rector Holstes Skildring af Skolens Tilstand, finde Spor af den ved lang Sygelighed nedbøiede Mand's tilgivelige Mismod, og jeg negter ikke, at denne hos ham saa forklarlige Stemning kan have havt Indflydelse paa

den i Forestillingen hist og her saa kjendeligt fremlysende Bitterhed, men Fakta selv, som ere anførte, maae vi dog for det meste indrømme, og naar det med Frie ansees, som en af de væsentligste Forbedringer, der skyldes den senest iværksatte Skolereform, at Lærernes Lønninger nu ikke mere ere bestemt efter den tilfældige Omstændighed, om de ere ansatte ved en af de bedre, eller slettere doterede Skoler, saa ville vi ogsaa kunne sætte os ind i den nidkjære og samvittighedsfulde Rectors Sted, som for denne heldige Forandring blev indført, var sat til at bestyre en saa kaldet fattig Skole, og ikke blot saae sit og sine Medlæreres besværligere Arbeide slettere lønnet, end ved andre lykkeligere Skoler, men var sat ud af Stand til at virke det til Ungdommens Bedste, som han saa gjerne ønskede, og derfor maatte lade sine fleste Forsætter blive *pia desideria*. *)

*) Nu finder Forskjellen mellem en fattig og rig Skole atter Sted i Henseende til Disciplenes Understøttelse ved Stipendier, siden Omstændighederne have nødsaget Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler til i Aar at gjøre den Bestemmelse, at der herefter ikke ved nogen Skole bortgives flere Stipendier, end der kan bestrides af Renterne af de private Legata, som ere skjærkede Skolen. Paa Donationer af Private er Bordingborg Skole just særdeles fattig.

Om denne Forestilling er indgiven til Biskoppen ganske efter det i Arkivet værende Udkast, veed jeg ikke, men ved kongeligt Reskript af 23de Nov. 1787 blev bestemt, at Mag. Stoud skulde af den nedlagte Rjuge Skoles Midler oppebære 150 Rdlr. aarligen, indtil Holstes Død, og da denne indtraf kort efter, inden Bevillingen kom til Opfyldelse, blev det tilladt, at Stoud maatte nyde denne Forbedring i sine Indkomster i Raadsensaaret.

De to Hørere, som i Aaret 1761 bleve antagne efter Smiths og Ebbesens Afgang vare D. L. Stoud og H. Ch. Haar. Den første af disse blev Holstes Eftermand. Haar gives, som vi have seet, et hæderligt Vidnesbyrd i den nylig anførte Indstilling, og naar han i denne roses for tro og nidtjer Opfyldelse af sin Pligt, staaer det vel ikke dermed i nødvendig Modsigelse, naar en almindelig Tradition melder om ham, at han paa en Tid, da Disciplinen saa almindelig haandhævedes ved Legemsstraffe, udmærkede sig som en plagosus Orbilius. Fra sit Læreembede her ved Skolen befordredes han til Byfoged i Præstøe, og skal være død i dette Embede.

De af Holst dimitterede ere:

i Aaret 1762 Jakob Heurik Schon. Af sin Fader, Sognepræst til Rippinge paa Falster, blev han efter at have nydt Privatunderviisning sat her i Skolen

og i Rektor Heibergs Huus. 1769 tog han theologisk Attestats, og Aaret derpaa fik han Plads paa Borchs Kollegium, 1773 blev han Informator hos Enkedronningens Pager, tog derpaa juridisk Attestats med bedste Karakter, og blev 1778 Assessor i Hof- og Stads-Retten. 1781 blev han Ræmmereer ved Dresunds Toldkammer, men 1805 formedelst svageligt Helbred dispenseret fra dette Embedes Forretninger, 1813 Etatsraad og 1824 Ridder af Dannebrog. Denne almeenhædrede Olding har viist sig i en sjelden Grad erkjendtlig mod den Skole, som forberedede ham til at blive akademisk Borger, thi han har ikke allene ved Gave af Bøger beriget Skolens Bibliothek, men skænket til Skolen en betydelig Kapital, om hvilket Legat siden skal tales.

Hans Pedersen Coster. Tog Navnet af sin Fødeby paa Møen, hvor hans Fader var Bonde. Han blev først Hospitalspræst i Ribe, siden Præst til Maglebye paa Møen, hvor han døde faa Maaneder efter sin Ankomst i Aaret 1786.

Peter Christian Feilberg. Han gif 1763 i preussisk Krigstjeneste, hvorfra han tre Aar derpaa kom hjem, og studerede Medicin, men just som han stod i Begreb med at tage medicinsk Examen, døde han Aar 1769 af Børnekopper.

1763. Andreas Nikolai Haar. Døde som Landinspektør eller Landmaaler.
1764. Johannes Frederik Neumann. Degn.
Stephen Peter Juul. Døde som Student.
1765. Jens Stoud, Broder til den følgende Rektor. Han blev Byfoged og Landsdommer paa St. Croix, tog sin Afsked, og døde, saavidt vides, paa Christiansfeld. Han har 1796 skjenket en Deel gode Bærker til Skolebibliotheket.
Hans Vech. Præst til Biig og Usmindrup, og Provst i Oddø Herred.
Johannes Henrik Gundelach. Døde 1814, som Kontorchef i Rentekammeret. Han er Søn af den, Pag. 49 i forrige Aars Program anførte, Christoffer Gundelach.
1766. Thor Todberg Prehn. Blev Kammerraad og Birkeskriver i Bordingborg Birk.
Johannes Holstein. Døde som Student.
Carl Nostrup. Degn paa Møen.
Thomas Husum. Er død for faa Aar siden, som Sognepræst til Vigersted og Qværkebye ved Ringsted.
1767. Jakob Junghans. Døde som Student.
Peter Bullff. Præst til Haarlev og Himlingøie, hvor han for faa Aar siden er død.
Hans Schmidt. Skoleholder paa Møen.

- Nasimus Busch. Dodel ung, som Præst i Ribe.
1768. Lars Christopher Busch. Kapellan i Skov; længe, derpaa Sognepræst til Landet og Nyde i Lolland.
1769. Didrik Verløb. Blev Soldat.
1770. Nikolai Arndt Colstrup. Døde som Student. Johannes Jensen. Præst til Hillerød, og Slotspræst til Fredriksborg. Blev siden Præst til Hjørlande, og har skjentet Bøger til Bibliotheket.
1771. Christopher Haar. Han var Broder til Hørereren, og døde nok som Fuldmægtig paa dennes Kontor, efter at han var bleven Bysoged i Præstøe.
- Christian Nohr. Degn i Udbye.
1773. Jens Meyer. Børge Jakobsen, Søn af Cancellieraad og Regimentskriver Jakobsen i Bordingborg. Han blev Husarofficier, og gik i A. 1791 til Frankrig. Peter Goiske Rosenstand Hage. Gjorde en Reise til Vestindien og lagde sig siden efter Handelen.
1774. Peter Andreas Heiberg. Hans Skrifter og Skjebne har gjort ham almindelig bekjendt. Han lever endnu i Frankrig. Til vor Skoles Bibliothek har han skjentet Hederichs græske Lexikon.

1775. Christian Frederik Jakobsen, Broder til den nylig anførte Børge J. Han tog theologisk Attestats 1783, blev 1789 Præst til Fogedbye ved Røstved og 1795 til Bjerbye og Morke ved Holbek. Resignerede 1824, da han havde mistet Synet.

1776. Johan Jakob Achthon. Han fik Haud. ill. til Examen artium. *)

Niels Boldsgaard. H. ill. Degn i Rastrup. En tredje Kandidat blev rejiceret.

1777. Ludvig Heiberg, Broder til P. A. Heiberg. H. ill. Han blev 1786 Konrektor i Ribe, 1797 Rektor i Odense, fik siden Prædikat af Professor og blev Ridder af Dannebrog. Døde 1818.

Ancher Borch Hansen. H. ill. Han døde 1805, som Præst til Allerslev i Baarse Herred.

De øvrige have faaet Testimonium af den følgende Rektor, og anføres derfor rigtigst under ham.

Otto Ludvig Stoud fra 1788—1818.

Han er fød den 1ste Julii A. 1743 i Kjeldbye paa Møen, hvor Faderen, Ludvig Ottesen Stoud var Præst. I Oktbr. 1761 blev han af Biskop Harboe beskikket til Hører ved Bordingborg Skole, fra hvil-

*) Da Forordn. om examina academica af 11te Mai 1775 havde bestemt, at der skulde gives en Hovedkarakter, saa kan denne fra nu af anføres.

fen han to Aar i Forveien var dimitteret. Kun 18 Aar gammel tiltraadte han Læreembedet ved den Skole, som han i 57 Aar helligede Tid og Kræfter, og af hvilken han, baade som Lærer og som Bestyrer har gjort sig saa fortjent. 1773 tog han Magistergraden; næste Aar blev han den svagelige Rector Holst adjungeret, og 1788 virkelig Rector. 1806 fik han Prædikat af Professor, og døde i Junii 1818. Han var to Gange gift, først med Frederikke Lovise Charlotte Jensen, Datter af Christen Jensen, Præst til Usminderød og Grønholt, og anden Gang med Johanne Marie Kruse, som i nogle saa Aar overlevede ham. Han var almindelig elsket og agtet for sin fortreffelige Karakter og udmærkede Duelighed, som Skolemand. Selv kan jeg ikke rose mig af at have kjendt den Udsdøde, da jeg kun et Par Gange paa Gjennemreiser har havt korte Samtaler med den allerede udlevede Olding, og det vil derfor finde Undskyldning, at jeg af den i Literaturtidenden for 1818 No. 45 indrykkede Nekrolog (efter Myrup's Lexikon er Prof. Nassmussen Forfatteren) anfører følgende Bidrag til hans Biographie og Karakteristik:

1807 dimitterede han til Akademiet de sidste Kandidater fra Bordingborg Skole, da denne kort tilforn var bleven forandret til en saakaldet Middelskole. Endskjøndt han ogsaa efter denne Forandring ved:

blev at passe sit Embede indtil sin Dødsdag med samme Nøiagtighed og samvittighedsfulde Iver, som tilforn, saa var det dog naturligt, at Lysten maatte tabe sig hos en Mand, der i en lang Række af Aar havde været vant til at danne Ynglinge til Akademi, og nu maatte lære Børn Begyndelsesgrundene i Latin o. s. v. og derpaa, just naar Underviisningen begyndte at blive mere interessant, overgive den til andre offentlige eller private Lærere for at disse kunde høste, hvad de ikke havde saaet. Hertil kom, at Disciplenes Antal i den forhen talrige besøgte Skole, af let begribelige og forudseelige Aarsager, aftog i den nye Middelskole efterhaanden i den Grad, at der oftest var færre Disciple, end Lærere. At dette maatte græmme den værdige Lærer, som elskede sin Skole, som sig selv, er naturligt, og at det ikke kan have havt de bedste Følger for hans Sundhed, at han næsten ganske maatte mangle den Bestjæftigelse med Underviisning paa Skolen, som var bleven ham en anden Natur, er høist rimeligt. Vel tilbødes der ham et Rektorat i en anden By, men som gammel Mand vilde han ikke forlade den By, hvor han havde levet og virket i et halvt Aarhundrede. Saaledes henlevede han de sidste ti Aar af sit Liv i et større Otium, end han selv ønskede, indtil han, næt af Dage, indgik til den evige Hvile, hvor Palmen skal

ræktes ham. Hans Medlærere, Byens geistlige og verdslige Embedsmænd og Borgere samt de tilstedeværende af hans fordums Disciple stræbte at lægge deres Agtelse og Kjerlighed for ham for Dagen, ved at foranstalte hans Jordefærd saa høitideligt, som muligt. Som Skribent har han kun gjort sig lidet bekjendt: Skolen tog hans hele Tid, og han levede ifkun for den. Det eneste, man har af ham er *Chrestomathia ciceroniana*, eller udvalgte Stykker af Ciceros Skrifter med tilføiede danske Anmærkninger, et Beviis paa hans grundige Indsigt i det latinske Sprog, hvilket han skrev korrekt og zirligen. Med grundige Kundskaber forbandt han ypperlige Læregaver, en mageløs, utrættelig Iver og Vedholdenhed, og en med Alvor blandet Blidhed og Venlighed, som indgjød Agtelse og Kjerlighed. Hans Liv var den sande, troende Kristens; det var prunkløst og ubemærket. Han virkede i Løndom, men Gud skal betale ham aabenbare.

Saaledes skildredes ved Stouds Død hans Karakter og Fortjenester af den, der i en Række af Aar, som hans Discipel og Ven havde staaet i nærmere Forbindelse med ham, og saa ofte jeg end har talt om ham med dem af Byens og Omegnens Beboere, som i længere Tid have kjendt ham, eller med hans

fordums Disciple, saa har jeg endnu aldrig hørt et eneste Træk, som modfiger oven anførte Skildring.

En af hans værdigste Medlærere skriver om ham: "han var en grundærlig Mand, agtet og elsket af Alle. At han var Skolemand med Liv og Sjæl, viste han ogsaa derved, at han, hellere end at afgaae og beholde sin hele Løn, som Pension, vilde vedblive, og see sin kjære Skole forvandlet til den Alting — en Middelskole. Sandelig, en dyb Krænkelse for Manden. "Men", sagde han, "skal jeg forlade mit vante Arbeide, maa jeg døe". Jeg agtede ham som Ven, og aldrig folte jeg det Superioritetstryk, der forhen saa gjerne rammede de Smaaavæsenere, man kaldte Hørere".

Stoud kunde altsaa, selv under ugunstige og lidet opmuntrende udvortes Omstændigheder, virke saa Meget for sin Skole, fordi han besad de væsentligste af de Egenstaber, som danne den ægte Skolemand, elskede Ungdommen og elskede sit Arbeide med den for dets egen Skyld, og fandt sin Løn i Arbeidet selv og i dets Frugt, som aldrig kan udeblive, hvor der arbeides i denne Land. Lykkelig derfor hver den Skole, hvis Lærere tænke, som Stoud, og arbeide, som han, glemme sig selv, og leve for og i den dem betroede Ungdom.

Adskillige af Stouds erkjendtlige Disciple lode til hans Minde opsætte i Bordingborg Kirkes Chor en Marmorsteen med følgende Indskrift:

In Memoriam
 Ottonis Stoud
 Magistri. Professoris. Rectoris
 Nati Anno MDCCXLIII Denati Anno MDCCCXVIII
 Viri Docti, Honesti, Strenui,
 Qui Scholæ Literatæ Orthunganæ
 Cum Insigni
 Eruditionis, Probitatis, Dexteritatis
 Laude
 Per XLV annos præfuit.
 Posuere Grati Per Patriam Sparsi Discipuli.

Over Graven paa Kirkegaarden ligger en Steen med Indskriften: Otto Stoud.

Hans Medlærere, før Skolen blev omdannet til Middelskole, vare: Dionysius Vindefilde, som formentlig blev Haars Eftermand, som Hører. Han kan ikke i mange Aar have tjent ved Skolen, thi allerede i Aaret 1784 blev han personel Kapellan i Rjøng. Han fik siden Sognekalder og døde i dette Embede. Nu var Skolen saa heldig at faae en udmærket duelig Lærer i Kandidatus Theol. og Philol. Peter Dalhof. Han er fød i Hvirring i Aarhus

Stift, hvor hans Fader var Degn. Fra Frederiksborg Skole blev han Student 1776, tog den større philologiske Examen 1780 og theologisk Attestats 1782. Han havde i de to Aar været Alumnus paa Borchs Collegium, da han tog imod Hørerpladsen her ved Skolen, og beholdt den i fire Aar. 1788 blev han nemlig bestiftet til Orlogspræst. I Slutningen af 1791 blev han Præst til Ding og Feuling i Aarhus Stift og 1799 til Dnslev og Eskildstrup paa Falster. Han er bekjendt som heldig latinsk Digter.

Peter Rudolph Wolff. Han er fød i A. 1762 i Skjelby Sogn paa Falster, hvor hans Fader var Skolelærer. Han blev dimitteret fra Nykjøbing Skole, og efter at have taget anden Examen, og levet i nogen Tid, som Huuslærer hos sin Farbroder, som var Præst paa Bogø, kom han, efter Dalhofs Befordring, her til Skolen, som anden Lekties Hører i August 1788. Under 29de Septbr. 1797 udfærdigedes for ham en kongelig Bevilling, at han paa Grund af Rectors Vidnesbyrd om hans Læregaver, maatte være lige berettiget til Befordring ved Skolefaget med dem, der havde taget den da anordnede Skolelærereexamen. Da hans Familie tiltog, maatte han ofte kæmpe mod trykkende Næringsforger, der for Skolemandens Virksomhed ei

funne blive uden skadelige Følger. Han døde den 2den Mai 1819 efter at have tjent ved Skolen i mere, end 30 Aar.

L. B. Buch blev 1788 ansat som første Lekties Hører, og døde i dette Embede 1790, hvorpaa Wolff ved kongelig Resolution af 4de Febr. 1791 blev ene Lærer, og vedblev at være det indtil Skolens Omdannelse den 1ste Januar 1808.

Fra 1779—1807 ere af Rektor Stoud følgende dimitterede:

i 1779. 1. Jørgen Peter Jørgensen. Non kont. Er Degn i Uverfie.

2. Christopher Andreas Petersen. H. ill. Auditor ved danske Livregiment, siden Herredsfoged og endelig By- og Herredsskriver i Aarhus med Titel af Overauditor. Er for faa Aar siden afgaaet.

3. Hans Andreas Borch. H. ill. Død, som Degn i Glumsøe.

4. Thomas Kjærsgaard. Non. kont. Skolelærer paa Møen.

1780. 5. Johannes Stoud, Rektorens Broder. H. ill. Han blev Kantor og Skolelærer i Arendal, og 1805 Soldinspektør i Tønsberg.

6. Ditto Westengaard. Laud. Faderen Præst i Sverborg. Han tog theologisk Attestats 1784

med Laudabilis, og da han var den eneste, som i Januar Kvartal i dette Aar angav at have læst til denne Karakter, saa bivaandede Gehejmeraad Guldberg den Dag Examen, da han ønskede noget nyere at kjende dens Indretning. I Septbr. s. A. tog han den større philologiske Examen. 1788 blev han Præst til Stamstrup og Frydendal og næste Aar til Kundby ved Holbek, 1804 Provst i Tudsø Herred. 1822 tillagdes ham Rang med Amtsprøvster.

1781. 7. Ditlef Flindt Staal, Søn af Præsten i Baarse, som havde været Hører her ved Skolen under Teyfen. H. ill. Han har oversat en stor Deel Komedier, Romaner og Ungdoms Skrifter.

1782. 8. Christian Schjøning. Non kont. Han kom nok til Guineakysten eller Ostindien.

9. Sivert Mauritzen. Non kont.

1783. 10. Peter Blix Heiberg. Non kont. Han var Stifføn af den 1760 herfra demitterede Gregorius Heiberg. Sik et Embede i Norge og er død der.

11. Axel Peter Hof. Non kont.

12. Frands Hagen. H. ill. Han døde, som Huuslærer hos Broderen, Viinhandler Haagen Hagen i Kjøbenhavn.

1785. 13. Ole Frederik Sand. Laud. Er død, som Præst i Førslov.
14. Niels Gjellerup. Laud.
1786. 15. Jens Vech Göttfche. Laud. Tog theologisk og juridisk Embedsexamen, og blev nok siden Byskriver.
16. Peter Holm Borch. H. ill. Kapellan i Nykjøbing paa Falster, derpaa Præst til Ude og Oppe: Sundbye i Sjælland og Provst for tre Herreder, Ridder af Dannebrog.
17. Christian Detlev Westengaard, Broder til den 1780 demitterede Otto W. Laud. Blev Cancellisekretair og Borgemeester i Colding.
18. Frederik Ludvig Westengaard, Broder til den forrige. Laud. Han tog theologisk Embedsexamen med bedste Karakter i A. 1791 og var Alumnus paa Borchs Kollegium, men drog fort efter at have taget Examen, hjem for at staae sin Fader bi i hans Embedsførelse. Efter dennes Død blev han 1794, kun lidet over 24 Aar gammel, kaldet til hans Eftermand, som Præst i Sverborg. Død 1817.
19. Johan Jakob Kirchheiner. H. ill. Er Sognepræst til Phanesfiord paa Møen.
1787. 20. Kasimns Gjelstrup. Non kont. Degn i Møhn.

21. Peter Ditlev Faber. Laud. Blev Præst til Jungshoved, men resignerede 1810, var derpaa Forpagter paa Falster, og opholder sig nu i Jylland.
22. Hans Runge. H. ill. Toldkasserer i Nestved. Død 1824.
23. Poul Roth. Laud. Præst til Sulsted og Aistrup i Aalborg Stift.
24. Jens Smidth. Laud. 1800 blev han Præst til Allse i Fyen, og 1804 til Aastrup paa Falster. Har Prædikat af Professor, og er bekjendt som Digter og heldig Oversætter af fremmede Digterværker.
1788. 25. Hans Peter Egede Lund. Søn af den, som Digter bekjendte Provst Lund i Stege. Laud. 1799 blev han residerende Kapellan til Middelfart, 1812 Sognepræst til Rudkjøbing og 1814 Amtsprovst paa Langeland.
25. Gotfred Gympes. H. ill. Var personel Kapellan i Karlebye paa Falster.
27. Poul Gjellerup. H. ill.
1790. 28. Levin Henrik Beyer. Laud.
29. Henrik Schou. Laud. En af dette Navn har været Præst til Listed og Binderup i Viborg Stift, men om det er denne, veed jeg ikke.
30. Christian Adolph Bjerling. H. ill. Hans

- Fader var Digteren, Mag. Bjerling i Nastrup paa Falster.
31. Jakob Baden. Laud. Son af den her fra Skolen dimitterede Kammerraad Torkild Baden. Han blev Kasserer ved Dei:Etaten med Kammerraads Titel og døde for kort siden.
32. Carl Carlsen. Han døde, kort efter at han var dimitteret, og ventelig endnu før han havde underkastet sig Examen artium, thi ingen Karakterer findes anført.
33. Hans Peter Neergaard. Laud. Blev siden bekjendt ved sit Bigamie.
34. Peter Helt Fertig. Laud. Han døde, som Præst i Allerlev i Baarse Herred.
35. Nikolai Christian Petersen. H. ill. Er Cancellieraad og Skiftefriver i Hof; og Stads:Retten.
1791. 36. Jens Severin Thaning. H. ill. Fuldmægtig i det kgl. danske Cancellie.
37. Severin Meidel Ploug. H. ill.
38. Jens Ploug. H. ill. Sonner af en Prokurator i Stavanger.
39. Christian Jes Almstrup. Laud. Fra 1797 — 1803 var han Lærer ved Herlufsholms Skole, blev Præst til Rold og Bebbesrup i Viborg Stift, og 1817 til Junget og Thorup i samme Stift.

40. Mathias Ditzel. Laud. Er Præst til Neerslev og Bindinge i Thune Herred.
41. Peter Bendix Petersen. H. ill. Kandidatus Juris, Cancelliesekretair og Eier af Engelholm ved Præstøe. Død 1824.
1792. 42. Peter Sand. Laud. Er for faa Aar siden død, som Præst til Hald og Kjerbye i Aarhuus Stift.
43. Thomas Smidth. H. ill. Er Broder til den 1787 dimitterede Jens S. Han er Kammerraad og Inspektør paa Korselige.
1793. 44. Peter Hansen. Laud. med Udmærkelse. En Hunsmands Søn fra Rjøng. Præsten Bindekilde traf ham engang paa Marken at læse i Anchersens latinske Grammatik, hvoraf han paa egen Haand havde lært en Deel, og overtalte nu Conferentsraad Nyberg, daværende Eier af Øbjerregaards Gods til at underholde ham i Latinskolen, hvor han viste en overordentlig Flid, saa at hans Lærere ofte maatte saa godt som tvinge ham til at forlade Bogen, og tage Deel i sine Meddisciples Lege. Han er nu Sognepræst til Slangerup. I Aarene 1802 og 6 har han foræret adskillige gode philologiske Værker til Skolebibliotheket.
1794. 45. Hans Eiler Wolff. Laud. med Udmær-

- felse. Søn af Præsten Wolff til Lingsled paa Falsler, som blev dimitteret her fra af Rektor Heiberg. Han blev Seltpræst, siden Præst til Deddis, og endelig til Naugstrup og Jægerup i Haderslev Provstie.
46. Niels Christian Spur. Laud. Død, som Præst i Hjørring i Jylland.
47. Peter Christian Holm. H. illaud. Degn i Sjælland.
1795. 48. Ludvig Stoud Platou. Laud. Søn af Provst Platou i Østeregitsborg, og Elstersøn af Rektor Stoud. Blev Udjunkt, derpaa Overlærer ved Christiania Skole, 1812 Ridder af Dannebrog, siden Professor ved det norske Universitet og Expeditionssekretair ved det norske Statsraad.
1796. 49. Anthon Frederik Skov. Laud. med Udmærkelse. Søn af Prof. Skov, Sognepræst til Nysted. Han er Præst til Hjern og Gjemsing i Ribe Stift og Konsistorialraad.
50. Ludvig de Hemmer. H. ill. Er Lærer ved Gratistkolen i Kjøbenhavn.
51. Ferdinand Brandt. H. ill. Død som Cancellisekretair.
52. Niels Gjesfing Wolff. Laud. Broder til Hans Eiler W. Blev Missionær i Grønland,

- derpaa Sognepræst i Præstøe, og er nu Præst til Vartou samt Lærer i det grønlandske Sprog.
53. Magnus Stoud Odonnel. H. ill. Blev Skuespiller ved det kongelige Theater.
1797. 54. Hans Christopher Bertelsen. H. illaud. Chirurg i Sø-Etaten, bivaanede Slaget paa Kjøbenhavns Rhed den 2den April 1801, og døde saa Aar derpaa.
55. Johan Otto August Valle. H. ill. Søn af Biskop Valle. Han er Krigsraad, og Distriktschirurg i Nordborg paa Als.
56. Niels Seierslev Lvede. Laud. Blev Præst i Norge.
57. Thomas Severin Hansen. H. ill. Kromand i Ordrups Kroen ved Ringsted.
58. Lorents Schov. Non kont. Lever i Kjøbenhavn og er Extraskriver i Forligelsekommissionen.
1798. 59. Otto Christian Heggelund. Laud. Døde tidlig, som Kand. Jur. og ansat i et af Kollegierne.
60. Poul Johan Lakjer. Laud. Var Præst til Tømmerup ved Kallundborg, men blev siden forflyttet til Sverborg.
61. Otto Christopher Schousboe. H. ill. Er Lærer ved Borger-skolen i Storehedinge.
1799. 62. Mathias Christian Schjødte. H. illaud. Studerede Chirurgie og gif 1803 til Vestindien,

- men er sandsynligen forliift, da der aldrig hørtes fra ham siden.
63. Carl Vincents Thaning. Laud. Candidatus Juris, Materialforvalter, samt Bygnings- og Skov-Rasserer ved Vemmetofte.
64. Christian Thaning. Laud. Præst i Endeslev i Bjevverskov Herred.
1800. 65. Niels Jensen. Laud. Var Præst paa Anholt, men blev forflyttet derfra til Sandbye og Brangstrup i Lybjerg Herred.
66. Hans Seidelin Benzon. Laud. Kontrollør ved Pakkeposten i Kjøbenhavn.
67. Hans Christian Dorph. Laud. Lieutenant ved det sjællandske Landseneer Regiment.
68. Johan Jessen. Laud. Missionair paa Grønland, nu Præst til Nøgen og Sporup i Aarsuus Stift.
1801. 69. Lorents Peter Hjortberg. H. ill. Han druknede i Stormen den 3die Novbr. s. A., da han vilde reise fra Bordingborg til Kjøbenhavn.
70. Jakob Staal. H. ill. Eier af Lunse.
71. Søren Schjødte. Laud. Sognepræst til Frederiksberg og Hvidovre. Han er Broder til den 1799 dimitterede Mathias S.
72. Peter Nikolai Dorph Gunnerus. H. ill. Er paa almindelig Hospital i Kjøbenhavn.

73. Fredrik Carl Lemming. H. ill. Han har gjort en Deel Reiser, levede i nogle Aar i Kap, blev siden Concertmester i Rio Janeiro, og er nu kongelig dansk Kammermusikus.
74. Thomas Trojel. Laud. Præst til Nebbelunde og Sædinge i Volland.
75. Jens Thomas Thaning. H. ill. Har været Personel Cappellan i Norge, og lever nu af Bartpenge i Nærheden af Demmetofte.
76. L. B. Winding Dorph. Laud. med Udmærkelse. Overlærer ved Kathedralskolen i Viborg.
77. Johan Jochum Rankau. Laud. Kapellan i Gudme i Fyen, hvor han døde, da han just var kaldet til et Sognekald i Jylland.
78. Esren Hansen Mariager. Non kont. Blev Lieu tenant ved Landeværnet og er nu død.
79. Otto Michael Platou. H. ill. Broder til Ludvig Stoud M. Er Præst i Norge.
80. Carl Ludvig August Bøldike. H. ill. Blev Lieutenant ved Landeværnet.
1802. 81 Christian Peter Køber. Laud. Saavidt vides, er han Skoleholder i Fyen,
82. Ole Støedt Trojel. H. illand. Kandidat i Theologien og Huuskærer paa Fryndal i Sjælland.
83. Jens Paludan. H. ill. Skolelærer paa Moen.

84. Jens Lassen Rasmussen. Laud. Son af Pastor Rasmussen paa Bogøe. 1811 blev han Dr. Philos. og reiste samme Aar udenlands paa et kongeligt Stipendium for at dyrke de østerlandste Sprog. 1813 kom han hjem, blev Lektor og siden Prof. i de østerlandste Sprog ved Kjøbenhavns Universitet.
1803. 85. Peter Christian Thorche. Laud. Bar først residerende Kapellan paa Samsøe, og nu Præst til Nessby og Tjevelse i Lybjerg H. red.
86. Johan Frederik Bjerling. H. ill. Søn af Mag. Bjerling i Nastrup. Han er Præst til Fernved i Ribe Stift.
87. Johannes Theodorus Koch. Laud. Blev Officier.
1804. 88. Jens Mathias Platou. Laud. Broder til de to foranførte. Han er Bræn devillig; brænder i Præstøe.
89. Lorents Heboe. Laud. Døde kort efter at have taget Examen.
1805. 90. Peter Octavius Hofmann *). Afstediget Kapitein af Artilleriet.
1806. 91. Johannes Dorphy. Broder til de to forhen anførte. Er residerende Kapellan til Als, minderød og Grønsholt.
- *) Efter den forandrede Indretning af Examen Artium bortfaldt Hovedcharaktere.

92. Lauritz Foss. Cancellisekretair, Byfoged og Byfkriver i Skjelskjør.
93. Christian Jakob Cosmus Bræstrup. Politirets: Assessor og Vice: Politidirektør i Kjøbenhavn.
94. Nikolai Peter Eggert Koch. Kandidat i Theologien. Døde, som Huuslærer hos Grev Resventlov i Lolland.
1807. 95. Peter Worm. Præst til Hyllested og Rosmus i Aarhus Stift.
96. Hans Henrik Thaning. Lever som Student i Kjøbenhavn.
97. Vilh. Thaning. Præst til Vesterulsklev i Lolland.
- Af de 89 Kandidater, som have faaet Hovedcharakterer, ere Fire erkjendte Laudabiles med Udmærkelse, 40 Laudabiles, 36 Haud illaudabiles og 9 Nonkontennendi.

Med Forordning af 12de Dec. 1806 var det, paa Grund af at Vordingborg Skole er en af de mindst bemidkede i Riget, bleven befalet, at den skulde tillige med Nakstov, Rønne og Kongsborg Skoler herefter være en Middelskole, kun bestemt til at forberede Disciple til Optagelse i de fuldstændige lærde Skoler. Dog blev det Prof. Stoud tilladt at fuldende de Disciples Underviisning, som næste Aar skulde dimitteres, og derfor traadte nysanførte Bestemmelse, hvad denne Skole angaaer, ikke i Kraft

før 1ste Januar 1808. Middelskolen skulde have to Klasser og tre Lærere. Rektor beholdt efter sit Dnske Underviisningen i Latin og Religion i anden Klasse, og i Historien i begge Klasser. Adjunkt Wolff fik Underviisningen i den græske Klasse, i første latinske, samt i Kalligraphie og Arithmetik i begge Klasser. Som tredje Lærer blev ansat Kandidat i Theologien, Johan Nikolai Schov, fød 1779 i Esbønderup, hvor hans Fader var Præst. 1796 blev han Student fra Helsingørs Skole, var omtrent i halvandet Aar Lærer her ved Middelskolen, da han 1809 blev Lærer ved Seminariet paa Jonstrup, og er nu Præst til Thorslundemagle og Tishvi. De Fag, hvori det tildeeldes ham at undervise i Middelskolen vare Geographie, Dansk, Lydsk, Fransk, samt Forsandsøvelser og Religion i første Klasse. Ved hans Afgang fra Skolen kom i Sept. 1809, som konstitueret Lærer, Kandidat i Theol. M. B. Schandorff, men denne blev ikke længere ved Skolen, end til April 1810, da han afløstes af den til Adjunkt udnævnte Cand. Jakob Jakobsen Dampe. Denne gjorde en Reise hertil, men da han efter sin Tilbagekomst yttrede paa en ubesteden Maade sin Misforøielse med denne Ansættelse, saa behagede det Hans Majestæt at tilbagekalde hans Udnævnelse og sætte den ud af Kraft.

Nu blev hidtilværende Medlem af det pædagogiske Seminarium, Johannes Grønlund, i Foraaret 1810, konstitueret og siden bestiftet til Adjunkt ved Middelskolen. Han er fød paa Landet i Fyen den 18de Sept. 1783, blev Student fra Odense Skole 1801, hørte et Par Aar theologiske Kollegier, var siden Lærer ved Brohms Institut i Odense, og derpaa Medlem af det pæd. Seminarium. Efter at han i ti Aar havde tjent, som Adjunkt ved Bordingborg Skole, blev han 1820 Overlærer.

Efter Middelskolens Bestemmelse kun at lede Disciplene omtrent den halve Vei til Maalet, kunde man ikke undre sig over det, som skete, at den saa godt som allene benyttedes af Byens Indvaanere. Antallet af Lærlinge var derfor kun ubetydeligt; og har ikke oversteg 16. Der var ogsaa den Tid, da der, som i ovenanførte Nekrolog anmærkes, kun fandtes to Disciple, og derimod 3 Lærere. De Disciple, som ved Skolens Omdannelse 1808 vare i dens Mesterlektie og altsaa nærmest ved at dimitteres, maatte nu tye andesteds hen for at fuldende deres Forberedelse til Universitetet. Disse vare: Mathias Frederichsen, Søn af daværende Amtsborsvalter her i Fyen; han blev privat dimitteret, og er Overauditor og Borgermester i Rjøge.

Nikolai Bierfreund Søstoft, han blev sat i Nyekjøbing Skole, blev dimitteret derfra 1811. Han blev residerende Kapellan til Kjøbeløv og Vindebye i Lolland og er nu Sognepræst i Præstøe.

Af de Disciple, som have nydt Underviisning i Middelskolen, anføre vi her kun de fire, som have ved andre Skoler fortsat deres Studeringer. Disse ere:

Carl Høfding Muus. Var i Skole fra 1808 til 1811, og blev Student fra Kjøbenhavns Skole.

Hans Vilhelm Hertel, 1809—14. Gik først til Nyekjøbing, siden til Herlufsholms Skole, og blev derfra dimitteret 1818.

Jens Christensen, 1809—15. Blev Student fra Koeskilde Skole 1819.

Christian Eihme, 1811—15. Blev Student fra Herlufsholm.

Da den hidtil brugte gamle Skolebygning paa Kirkegaarden ikke blev anseet passende til sin Bestemmelse, var man betænkt paa at skaffe Middelskolen et bedre Lokale, da i Maret 1810 daværende Agent Nyberg gjorde den kongelige Direktion det Tilbud at ville skjenke til Middelskolen den ham tilhørende, paa Torvet i Vordingborg beliggende Gaard og Grund, og denne anseelige Gave forøgede Hr. Agenten endnu med 2000 Rdlr. til Bygningens Istandsæt-

telse. Da denne Sum blev befunden utilstrækkelig, blev endnu af Direktionen bevilget 4000 Rdlr. til samme Niemeed, og Architect Meyer blev hidsendt for at bestyre Bygningsarbeidet samt tage den gamle Bygning i Diesyn og afgive sin Erklæring om, hvorledes denne bedst kunde blive anvendelig enten til at bortfælges, som den var, eller til at afgive Materialier til at forbedre den nye Bygning. De nødvendige Forandringer og Tilbygninger bleve nu iværksatte ved den rybergske Gaard, og Adjunkt Bolff fik Bolig paa samme. Den gamle Bygning blev bortfolgt.

Da Erfaringen overalt, hvor Forsøget var gjort, havde viist, at Middelskoler vare langt fra at stifte en Nytte, som kunde opveie mod de Bekostninger, som anvendtes paa dem, og de andre Skoler af dette Slags derfor enten allerede vare forandrede, eller vare bestemte til at skulle forandres til fuldstændige lærde Skoler, saa opvakte hos de mange Familier af Embedsstanden og den mere dannede Middelsstand, som boe i Bordingborg og dens Omegn, det naturlige Ønske, at ogsaa denne Byes Skole maatte atter sættes i Stand til at være og virke for det Offentlige, hvad den før havde virket. Der blev derfor til den kongel. Direktion for Univ. og de lærde Skoler indgivet Ansøgninger, undertegnede af

Byens og Omegnens agtværdigste Familiefædre, om at Middelskolen atter maatte ophøies til en fuldstændig lærd Skole, og da Prof. Stoud dengang endnu levede, saa kunde den værdige Olding forlade Verden med det Haab, at den ham saa kjære Skole atter vilde fremstaae i den Skikkelse, hvori den allene kunde stifte den tilsigtede Nytte. Paa Direktionens Forestilling behagede det Hans Majestæt allernaadigst at bevilge, at den attraaede Forandring maatte iværksættes, og fra 1ste Mai 1819 skulde Reformen tage sin Begyndelse. Til Skolens Rektor udnævntes hidtilværende Overlærer ved Noeskilde Kathedralskole

Jochum Suhr. Han er fød den 10de Mai 1779 paa Den St. Croix, hvor hans Fader, Niels Berndt Suhr var Landsdommer, men maatte for sit svage Helbreds Skyld samme Aar vende tilbage til Kjøbenhavn, hvor han døde 1781. Efter at have nydt privat Undervisning blev han i A. 1796 med Testimonium af sin Ungdoms Ven og Svoger, den af det lærde Skolevæsen i vort Fædreland saa høit fortjente, daværende Subrektor, nu Rektor og Prof. Bloch sendt til Universitetet. Til Skolefaget søgte han at forberede sig deels ved at vikariere i Odense Skole for en fraværende Hører, deels ved i halvandet Aar at deeltage i Øvelserne i det philologiske Seminarium. I Nov. 1802 blev han Adjunkt ved

Odense Skole, 1806 Overlærer ved Skolen i Helsingør og 1815 ved Kathedralskolen i Roskilde. Til sit Embede i Bordingborg blev han den 3die Sept. 1819 indsat af Biskop Mønter ved en latinſk Tale, hvorpaa han selv indsatte den nylig beskiftede Adjunkt

Laurig Christian Westengaard, en Søn af den før omtalte, 1780 her fra Skolen dimittede Otto Westengaard. Han er fød den 8de Juli 1795 i Rundby ved Holbek, gif først i Slagelse, siden i Roskilde Skole, og blev fra denne Skole Student 1812. To Aar derpaa blev han Alumnus paa Valkendorfs Kollegium, tog theol. Attestats 1816 og blev i Juli 1819 udnævnt til Adjunkt ved denne Skole.

Da Adjunkt Wolff døde, just som Læsningen i Mai 1819 skulde tage sin Begyndelse, blev en ny Lærers Ansættelse nødvendig, og derfor blev til Adjunkt udnævnt

Jens Christian Westengaard, en Søn af Frederik Ludvig Westengaard, som 1786 blev dimitteret her fra Skolen, og var Præst i Sverborg. Han er fød den 23de Juni 1796 i Sverborg Præstegaard, og blev Student 1815.

Som Tilmlærer blev antagen hidtilbærende Overlærer ved Metropolitanſkolen Frederik Christian Kielsen, som efterat have taget sin Afſkeed fra dette

Embedede, havde valgt Bordingborg til sit fremtidige Opholdssted. Han er fød i Kjøbenhavn den 7de Febr. 1774, blev Student fra Helsingørs Skole 1790, Adjunkt ved Metropolitanskolen 1806, Overlærer og Inspektør ved samme Skole 1812.

Som Lærer i Kalligraphie blev 1820 antagen Skolelærer, Hr. Groth i Rastrup, og næste Aar kunde ogsaa Tegneunderviisning indføres i første Klasse, da Lieutenant v. Meißner paatog sig at give denne, men samme maatte ophøre, da han i Aaret 1824 blev forflyttet til et andet Regiment. Derimod har Direktionen tilladt, at Organisten Hr. Bergmann maa ansættes som Timelærer, for at give to Timer ugentlig Underviisning i Sang.

Da Disciplenes Antal i de første Aar efter Skolens Reform ikke var stort, og der heller ikke var betydelig Forskjel paa deres Fremgang, saa bleve de kun fordeelte i tre Klasser. Siden har det forøgede Antal vel gjort en fjerde Klasse's Oprettelse høist ønskelig, men formedelst den bestandige Formindskelse i Skolernes Indtægter, som er en Følge af de lave Kornpriser, har den kongelige Direktion endnu ikke seet sig i Stand til at bevilge samme, da en ny Lærers Ansættelse og en Udvidelse af Lokalet derved vilde blive nødvendig. For at afhjælpe Mangelen af en fjerde Klasse har man derfor i adskillige

Underviisningsfag maattet afdele de to øverste Klasser i Underafdelinger, hvorved nogle af de Fordele opnaaes, som flere Klasser medføre, men mange Uleiligheder ere ogsaa uadskillelige fra dette Middel, og derfor see Skolens Lærere saavel, som enhver dens Belynder med Længsel den lykkelige Tid imøde, da Omstændigheder ville tillade en fuldkommen Adskillelse i fire Klasser. I de tre Klasser er Underviisningen for nærværende Tid saaledes fordeelt mellem Lærerne, at Rektor læser Latin og Historie med de to øverste Klasser, samt har latinsk Stiil med øverste Klasse.

Overlærer Grønlund har to Timer Latin med øverste Klasse, Latin og Stiil med de to nederste, Tydsk med alle Klasser, Fransk med anden.

Adjunkt L. Chr. Westengaard har Religion i alle Klasser, Græsk med de to øverste, Hebraisk og Fransk i øverste.

Adjunkt J. Chr. Westengaard har Dansk i alle Klasser, Geographie i de to øverste, Latin og Græsk i den nederste.

Overlærer Rielsen har Arithmetik og Geometrie i alle Klasser, Naturhistorie og Geographie i den nederste.

Da Underviisningen i Mai 1819 tog sin Begyndelse, fandtes i Middelskolen 4 Disciple. Deres Antal voxte strax noget, og ved den offentlige Exa-

men i samme Aars	September	fandtes	16	Disciple		
ved Examen i	September	1820	—	24	—	
—	—	1821	—	33	—	
—	—	1822	—	38	—	
—	—	1823	—	43	—	
—	—	1824	—	50	—	
—	—	1825	—	50	—	

I dette Efteraar dimitteres een Kandidat og 6 nye Disciple ere anmeldte, saa at det nye Skoleaar vil begynde med 55 Disciple. De nuværende Disc. ere saaledes fordeelte i Klasserne, at der i øverste Klasse findes 14, i mellemste 18, i nederste 18.

Maa det nu end indrømmes, at denne tilstaaende Frequent's for en Deel maa tilskrives de samme, i Tingenes nuværende Stilling grundede Omstændigheder, som overalt forøge de Studerendes Antal, saa vil man dog nok ogsaa i samme finde et Beviis for Rigtigheden af den Formening, som afgangne Rector Holst i sin før omtalte Indstilling yttrede, og med hvilken de Mange, som ønskede Skolens Omdannelse til en fuldstændig lærd Skole motiverede deres underdanige Ansøgninger, at nemlig Bordingborgs Beliggenhed er saadan mellem Nerne og en stor Strækning af det saa befolkede sydlige Sjælland, at det ikke lettelig kan mangle en lærd Skole i denne Bye paa et tilstrækkeligt Discipelantal.

I de to første Aar, 1820 og 21 havde endnu ingen af Skolens Disciple den Modenhed, at de kunde sendes til Universitetet, men

A. 1822 dimitteredes Even Christopher Meldal, Søn af Pastor Meldal i Kallehauge. Han fik Laud.

Diderik August Holberg, Søn af Fuldmægtig Holberg her i Byen. Laud.

Christen Schov Qvistgaard, Søn af afgangne Kommerceraad Qvistgaard til Gjerdrup. H. ill.

A. 1823 Johannes Christopher Nyholm, Søn af afgangne Justitsraad Nyholm paa Turebyeholm. H. ill.

Jens Georg Schjødte, Søn af Urtekræmmer og Kaptein Schjødte i Kjøbenhavn. Laud.

Alle fem forberede sig nu til theologisk Attestats.

A. 1824 Peter Christian Pryg, Søn af Krigs- Assessor Pryg her i Byen. Laud.

Carl Ehrenreich, Søn af Kammerraad Ehrenreich paa Hardenberg i Lolland. Laud.

Severin Michelsen, Søn af Pastor Michelsen i Kjøbenhavn. H. ill.

Aaret 1823 blev paa en saare glædelig Maade mærk- værdigt for denne Skole, da Etatsraad og Told- kammerer Jakob Henrik Schou skjænkede den en Kapital af 1000 Rddlr. ved følgende Gavebrev:

I de tvende Aar, jeg var Discipel i Bordingborg lærde Skole, nød jeg foruden fri Underviisning Understøttelse af Skolens Beneficier. Taknemmelig herfor giver jeg herved til bemeldte Skole Et tusinde Rigsbankdaler Sølv, bestaaende i en, af Finantskollegiet den 11de December 1801 under No. 1596 udstædt Obligation paa 1000 Rbd. Sølv, bærende 4 Procent aarlig Rente, som hæves fra sidstafvigte 11 December af. Hvilken Kapital, 1000 Rbdlr. Sølv bliver urørt, Renten derimod anvendes saaledes, at

1. $\frac{1}{2}$ Deel deraf opsamles til Kapitalens Forøgelse.
 2. De øvrige $\frac{1}{2}$ nyder en, formedelst Flid og Tænlenter, haabesfuld Discipel, som behøver Understøttelse, saaledes at Halvdelen deraf udbetales ham i hver 11te Juni og 11te December Termin, den øvrige Halvdeel derimod oplægges, og udbetales ham til hans Studeringers Fortsættelse et Sjerdingaar efter at han er dimitteret til Universitetet.

3. Stipendiarius antages, efter Rektors Indstilling, af Directionen for Univ. og de lærde Skoler, naar denne intet finder mod Rektors Forslag at erindre, og nyder han da dette Stipendium i trende Aar, men skulde han inden disse trende Aars Forløb opføre sig saaledes, at han fandtes

uværdig til at beholde Stipendiet, bliver det en Selsfølge, at han mister det og en anden, paa foranførte Naade, antages i hans Sted.

4. For første Gang udnævner jeg dertil Lukas Dall, en Søn af min trofaste Ven, Poul Abraham Dall, Etatsraad og Assessor i Lands Overtsaamt Hof og Stads Rette.

5. Skulde Kapitalen i Fremtiden ved det aarlige Uplag formere sig saaledes, at de Stipendiarius tillagte, $\frac{4}{5}$ Dele af Rente udgjorde mere, end halvtredsfindstyve Rigsbankdaler Sølv, kan Rente efter Rectors Forslag til Direktionen, anvendes til Stipendier for andre, til Understøttelse trængende og værdige Disciple af Skolen. Endelig udbedes den Betingelse, at dersom mine Indtægter saaledes skulde formindskes, at enten jeg selv, eller efter min Død min Hustru, skulde behøve det, vi da, saalænge nogen af os lever, maae paa Forlangende nyde Rente af foranførte legerede Kapital, 1000 Rbdlr.

Kjøbenhavn d. 11de Januar 1823.

Jakob Genrich Schou.

Saaledes have altsaa tvende af vort Fædrelands agtede Hædersmænd, Etatsraaderne Nyberg og Schou anseet Vordingborg Skole for en værdig Gjen-

stand for deres Godgjørenhed. Maatte kun Deres Exempel opmuntre flere formuende og kristeligssindede Medborgere til Efterlignelse! maatte den Overbeviisning stedse mere udbrede sig, at der vilde gaae Meget, uberegnelig Meget til Grunde, isald de høiere Underviisnings Anstalter, som vi kalde lærde Skoler, skulde ved Tidernes stedse voxende Tryk, mere og mere sættes ud af Stand til at virke for Menneskeforædling og for Borgersamfundet det, som de bør virke, og som de fra deres Stiftelse af have været bestemte til, og at hver den, hvem Gud har skjænket Overflodighed, ikke lettelig paa en værdigere Maade vil kunne vise sin Erkjendtlighed mod Forsynet og virke Gavn for Tid og Ewigheid, end ved at understøtte disse, netop i vore Tider til Hjælp saa hviligen trængende Stiftelser!

Til Skolens Bibliothek blev ventelig Grunden lagt i Stouds første Embedsjaar, som adjungeret Rektor, og deels ved hans Omforg for at benytte Leiligheden, naar der forefaldt Bogauktioner, deels ved Gaver af Skolens forrige Disciple og andre dens Belyndere, samledes indtil Reformen i Maret 1819 henved 200 Nummere, men siden er Bibliotheket to Gange bleven forøget ved den kongelige Direktion's bevaagne Forsorg, i det der i Maren 1819 og 20 tilsendtes saame omtrent 200 Bærker, og deriblandt

enkelte særdeles vigtige, og 1821 blev der paa Auktionen efter Pastor Paludan i Phanesfjord paa Noen kjøbt til Bibliotheket for omtrent 50 Rbdlr. Det kongelige danske Videnskabers Selskab har skjenket Skolen et Exemplar af den nye Samling af dets Skrifter, samt af danske Ordbog. Med alt dette er vort Bibliothek endnu, som allerede Bindenes Antal, omtrent 850, beviser, fattigt og kan ikke være for Lærerne det, som det skulde være i en fra Hovedstaden, og dens literariske Rigdomme fraliggende Bye, og da Omstændighederne ikke tillade, at der anvendes mere, end en meget lille Sum aarlig til Bibliothekets Forøgelse, saa vilde det i Tider, som de nuværende, være saa meget mere fortjenstligt, om de af Skolens fordums Disciple, som med skjønnsom Glæde mindes den Tid, de tilbragte her, og den Understøttelse, som gaves dem, vilde ved at skjenke til Bibliotheket, var det endog kun et eneste nyttigt Værk, lægge denne deres Bølelse for Dagen, som vi af ovenanførte see at Enkelte, en Schou, Hjalster Hansen o. fl. have gjort.

Da Skolebibliotheket mere maa være beregnet paa Lærernes, end Disciplenes Tarv, saa blev i A. 1820 ved Bidrag af Lærere og Disciple begyndt en Samling af passende, nyttige Skrifter til Afbenyttelse af Disciplene i deres Fritimer, og denne

bestaaer nu af noget over 100 Bind. Hver Discipel, som vnsker at benytte Samlingen, kan mod et aarligt Bidrag af 3 Mk., hver Løverdag laane en Bog. To af øverste Klasse's Disciple modtage og udlevere Bøgerne, og holde Samlingen i Orden.

Jeg tvivler ikke paa, at der jo i disse Bidrag til Skolens Historie er indløben enkelte Urigtigheder, især i Angivelsen af de herfra dimitterede Disciples følgende Levnetsomstændigheder. Det ligger i et saadant Arbeides Natur. Enhver Berigtigelse vil modtages af mig med Erkjendtlighed, og skal blive benyttet i et Tillæg til næste Aars Program.

Fra Bordingborg Skole dimitteres i Nar til Universitetet een Kandidat:

Olf Henrik Kielsen, Søn af Hr. Overlærer Kielsen i Bordingborg.

Han examineres Løverdagen den 24de Sept.

De skriftlige Prøver udarbeides af Dimittenden i Forbindelse med øverste Klases Disciple den 21de og 22de Sept. i de sædvanlige Læsetimer.

Med de øvrige Disciple fortsættes Examen i følgende Orden:

1ste Værelse.

2det Værelse.

Mandagen den 26de September.

Fra 8-12. 3 Klasse Religion. 1 Klasse dansk Stiil.
 — 2-6. 2 — Latin
 under Overl. Grønlund.

Tirsdag den 27de Sept.

— 8-12. 1 Klasse Endst. 2 Klasse dansk Stiil.
 — 2-6. 3 — Geographie. 2 — Fransk.

Onsdag den 28de Sept.

Fra 8-12. 2 Klasse Historie. 1 Kl. latinsk Stiil.
 — 2-6. 3 — Græsk.

1ste Værelse.

2det Værelse.

Torsdag den 29de Sept.

- Gra 8-12. 1 Klasse Latin   2 Klasse a latinisk Stil.
 under Adj. Westengaard.
 — 2-4. 3 Klasse Fransk.
 — 4-6. 3 — Latin
 under Hr. Grønlund.

Fredag den 30de Sept.

- 8-12. 2 Klasse Græsk.   1 Klasse Regning.
 — 2-6. 3 — Historie.   2 — Tydsk.

Løverdags den 1ste Oktbr.

- 8-12. 1 Klasse Religion.   2 Klasse b latinisk Stil.
 — 2-6. 3 — Tydsk.

Mandag den 3die Oktbr.

- 8-12. 3 Klasse Arithmetik   1 Klasse Latin under
 og Geometrie.   Overf. Grønlund.
 — 2-6. 2 Klasse Arithmetik   3 Klasse Hebraisk.
 og Geometrie.

Tirsdag den 4de Oktbr.

- 8-12. 2 Klasse Religion.   1 Klasse Geographie.
 — 2-6. 3 — Latin
 under Rektor.

1ste Værelse.

Onsdag den 5te Oktbr.

Gra 8-12. 1 Klasse Historie.

— 2-6. 2 — Latin under Rektor.

Torsdag den 6te Oktbr.

— 8-10. 1 Klasse Græsk.

— 10-12. 1 — Naturhistorie.

— 2-6. 2 — Geographie.

Udfaldet af Examen vil blive bekendtgjort, og Censuren oplæst Torsdagen den 13 Oktbr. om Foredagen Kl. 11.

Disciplenes Forældre og Venner, saavelsom enhver anden Skolens Belynder indbydes ærbødigst til at bivaane Examen.
